

BEK nr 1247 af 13/11/2017

§ 15. Der kan ydes støtte til briller og kontaktlinser, hvis følgerne af en medicinsk-optisk defineret, varig øjenlidelse kan afhjælpes, jf. indikationerne i bilag 2.

Indikationer for hjælp til briller og kontaktlinser, jf. § 15, stk. 1 Bilag 2

- 1) Uregelmæssig hornhinde (irregulær astigmatisme) ved f.eks. keratokonus, hornhindear m.v.
- 2) Defekter i regnbuehinden, f.eks. aniridi, kolobom, albinisme, samt følger efter f.eks. skader eller operation.
- 3) Løs øjenlinse (ektopi), følger efter operation i barnealderen for grå stær (afaki).
- 4) Smertende øjenlidelser, f.eks. blærer på hornhinden (keratitis bullosa) eller kronisk hornhindedår.
- 5) Stærkt skæmmende øjenlidelser.
- 6) Sygdomsbetinget dobbeltsyn uden mulighed for operativ korrektion. Der skal minimum være tildelt i alt 7 prizmer horisontalt eller 2 prizmer vertikalt. Prismer kan fordeles på begge øjne.
- 7) Sygdomsbetinget lysoverfølsomhed ved øjenlidelser i nethinde eller brydende medier.
- 8) Ekstreme optiske synsfejl karakteriseret ved, at etableringen af forbedret synsfunktion kun kan opnås med specialfremstillede brilleglas eller kontaktlinser. Den styrkemæssige grænse for specialfremstillede brilleglas eller kontaktlinser er på +/- 16 dioptrier i højst brydende snit eller 5 dioptrier i cylinderværdi.
- 9) Børn og unge registreret i synsregistret ved Kennedy Centeret.
- 10) Afaki kombineret med synsfeltsdefekter efter indstilling fra Kennedy Centeret.
- 11) Myopi større end eller lig med -7 kombineret med kikkertsynsfelt på 10 grader eller derunder.
- 12) Hængende øjenlåg (ptose).
- 13) Hypermetrop $> + 7$ i højst brydende plan til børn indtil 10 år.
- 14) Andre medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser af tilsvarende sværhedsgrad efter indstilling fra Kennedy Centeret

Synshjælpemidler

Hjælpemiddelbekendtgørelsen

§ 15. Der kan ydes støtte til briller og kontaktlinser, hvis følgerne af en medicinsk-optisk defineret, varig øjenlidelse kan afhjælpes, jf. indikationerne i bilag 2.

Stk. 2. Der kan ikke ydes støtte, når behovet for briller eller kontaktlinser alene skyldes en optisk synsfejl.

Stk. 3. Hvis problemet ikke kan løses lokalt, kan briller og kontaktlinser, jf. stk. 1, samt andre optiske synshjælpemidler og optikunderstøttende synshjælpemidler til personer med en medicinsk-optisk defineret, varig øjenlidelse eller et varigt synshandicap udleveres af Kennedy Centeret efter henvisning fra speciallæger i øjensygdomme, øjenafdelinger samt kommunale konsulenter eller synscentraler. Kennedy Centeret giver efterfølgende kommunen meddelelse om udlevering.

Stk. 4. Børne- og Socialministeriet fastsætter betalingen for synshjælpemidler, der udleveres af Kennedy Centeret, jf. stk. 3.

103. Det er en forudsætning for støtte til briller og kontaktlinser efter servicelovens § 112, at borgeren har en medicinsk-optisk defineret, varig øjenlidelse.

Der kan således ikke ydes hjælp efter servicelovens § 112 til briller og kontaktlinser på ren optisk indikation. Det vil sige, hvis behovet for briller og kontaktlinser alene skyldes langsynethed, nærsynethed, bygningsfejl eller forskellig optisk styrke på øjnene. Under denne gruppe hører også borgere opereret for ensidig eller dobbeltsidig grå stær erhvervet som voksen, dvs. når man er over 18 år.

I disse tilfælde kan der evt. søges støtte efter § 82 i lov om aktiv socialpolitik om hjælp til sygebehandling, medicin m.v. (hjælpen efter § 82 er trangsbestemt). Folkepensionister og førtidspensionister tilkendt pension efter reglerne før 1. januar 2003 kan efter pensionslovgivningen søge om udvidet helbredstillæg til tilskud til briller, som der ikke ydes tilskud til efter sundhedsloven.

Opregningen af øjenlidelser i hjælpemiddelbekendtgørelsens bilag 2 dækker langt de fleste situationer, hvor støtte til briller eller kontaktlinser kan komme på tale. Der vil dog kunne forekomme andre øjenlidelser af tilsvarende sværhedsgrad, som efter en konkret vurdering vil kunne berettige til støtte. Afgørelse træffes i disse tilfælde efter indstilling fra Øjenklinikken, Kennedy Centeret.

De anførte persongrupper med en varig øjenlidelse har ofte behov for specialbriller og specialkontaktlinser, som forudsætter en høj grad af specialoptisk fagkundskab ved udmåling og tilpasning.

Nogle øjensygdomme, jf. bilag 2 til hjælpemiddelbekendtgørelsen, kan være ledsaget af blændingsfænomener, som vil kunne afhjælpes med filterglas, der findes i forskellige udformninger. Filterglas er brilleglas med specielle lysabsorberende egenskaber, der giver en væsentlig reduktion

af lysblænding og en forbedret synsfunktion. Filterglas kan ydes uafhængig af styrke. Afgrænsningen af brugergruppen gør det naturligt at kræve oplysninger om diagnose og symptomer.

Ved støtte til kontaktlinser kan der ydes hjælp til aflastningsbriller. Hjælp til briller omfatter glas og stel samt evt. matglas eller balanceglas. Specielle stel er ofte påkrævet på grund af optikkens karakter.

Ankestyrelsens principafgørelse 11-14:

Principafgørelsen fastslår, at kommunen ikke kan træffe afgørelse om afslag på støtte til briller/kontaktlinser alene med henvisning til udgiftsniveauet for det ansøgte. Kommunen skal tage stilling til, om ansøger er omfattet af personkredsen, der har en øjenlidelse med indikation for hjælp til briller og kontaktlinser. Dernæst må kommunen vurdere lidelsens sværhedsgrad, og hvilken grad af ekspertise der er nødvendig for at korrigere for lidelsen.

Ankestyrelsens principafgørelse 49-17:

Principafgørelsen fastslår, at kommunen skal yde støtte til briller som hjælpemiddel, hvis øjenlidelsen er omfattet af indikationerne i hjælpemiddelbekendtgørelsens bilag 2, og følgerne af øjenlidelsen kan afhjælpes med de ansøgte briller.

Bemærkninger til bilag 2 i hjælpemiddelbekendtgørelsen

104. Til pkt. 1. Hjælpemidlet vil ofte være en specialfremstillet kontaktlinse.

Til pkt. 2: Hjælpemidlet vil ofte være en specialfremstillet farvet kontaktlinse eller diafragmalinse/irislinse.

Til pkt. 3: Hjælpemidlet vil ofte være en specialfremstillet kontaktlinse.

Til pkt. 4: Hjælpemidlet vil ofte være en bandagelinse med protektiv virkning med eller uden styrke.

Til pkt. 5: Hjælpemidlet vil ofte være en påmalet kontaktlinse eller øjenprotese.

Til pkt. 6: Det drejer sig om påvirkning og lammelse af øjenmusklerne. Der ydes ikke støtte ved konvergensinsufficiens eller følge af dekompenseret fori. Hjælpemidlet vil ofte være enten en okklusionskontaktlinse eller briller med prisme-virkning.

Til pkt. 7: Det drejer sig om f.eks. udtalt blænding, udtrætning, adaptationstid eller diskomfort, som kan afhjælpes med filterglas eller farvede kontaktlinser efter en individuel afprøvning af en fagperson.

Til pkt. 8: Det drejer sig om borgere med ekstrem nærsynethed, langsynethed eller bygningsfejl.

Til pkt. 9: Det drejer sig om synshandicappede børn og unge, der indtil de fylder 18 år er registreret i synsregisteret ved Kennedy Centeret, jf. servicelovens § 153, stk. 4. Kriteriet for at blive registreret i synsregisteret er en synsstyrke på højst 6/18 (0,3) på bedste øje. Til denne gruppe børn og unge er der brug for et bredt spektrum af synshjælpemidler, herunder korrigerende optik i form af briller og kontaktlinser.

Til pkt. 10: Hjælpemidlet vil ofte være en kontaktlinse, da en afakibrille er ekstra invaliderende ved bortfald af dele af synsfeltet (synsfeltsdefekter).

Til pkt. 11: Hjælpemidlet vil ofte være en kontaktlinse, da briller, der korrigerer for excessiv myopi, er ekstra invaliderende ved kikkertsynsfelt.

Til pkt. 12: Hjælpemidlet vil ofte være en specialfremstillet brille og/eller kontaktlinse, som løfter øjenlåget.

Til pkt. 13: Hjælpemidlet vil ofte være en brille, der har til formål at forebygge blivende synsnedsættelse (amblyopi) ved at optimalt korrigere langsynethed i den periode, hvor synsfunktionen stadig er påvirkelig.

Varigt synshandicap (svagsynsoptik)

105. Behov for svagsynsoptik opstår i almindelighed ved synsstyrker på 6/18 (0,3) eller derunder.

Svagsynsoptik (specielle optiske hjælpemidler) er primært optik med forstørrende virkning, lupper, lupbriller, kikkerter, kikkertbriller samt kombinationer heraf. Forstørrelsen eller styrken fremgår af specifikationen på det ansøgte hjælpemiddel og udtrykkes enten ved dioptriværdien (D) eller som x (gange).

Hvis forskellen (additionen) mellem borgerens afstands- og læsestyrke er mindst 4 dioptrier, kan hjælp ydes som lupbrille.

Hjælp til lupbriller, kikkertbriller og filterglas omfatter også brillestel og eventuelt matglas eller balanceglas.

Der kan også være tale om synsfeltudvidere samt natkikkerter.

For brugere af svagsynsoptik vil arbejdsafstanden ved f.eks. læsning og skrivning oftest være meget kort, afhængig af linsens brændvidde. Dette giver ved længere tids læsning en anstrengende arbejdsstilling. Det kan derfor være nødvendigt med optikunderstøttende hjælpemidler som f.eks. særlig belysning, skrålplade, konceptholdere el.lign.

Ankestyrelsens principafgørelse 134-10:

Ankestyrelsen fandt, at både en kuvertlampe og en elektronisk lup var hjælpemidler, da de var fremstillet til svagtseende. Ansøger var berettiget til en kuvertlampe, der var transportabel og udstyret med batteri. Lampen kunne anvendes hjemme og ude og kunne i væsentlig grad afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne. Ansøger var ikke berettiget til en elektronisk lup som hjælpemiddel. Luppen skulle ikke anvendes dagligt i flere situationer og fandtes ikke i væsentlig grad at kunne afhjælpe den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Ankestyrelsens principafgørelse 120-10:

En Sonnet bordlampe, hvorpå der kunne påhæftes en lup, var et optikunderstøttende hjælpemiddel, som ansøger var berettiget til støtte til.

Børne- og Socialministeriet fastsætter betaling for svagsynsoptik, briller, kontaktlinser og øjenproteser, der udleveres af Kennedy Centeret.

CCTV (billedforstørrende videosystemer) er et elektron-optisk hjælpemiddel, som anvendes af borgere, der ikke på anden måde kan opnå et læsesyn med specialoptik.

Formålet med at bevilge hjælp til CCTV-udstyr er at give de pågældende borgere mulighed for at kommunikere uden bistand fra andre. Det afgørende er derfor, om der er mulighed for ved hjælp af det tekst/-billedforstørrende udstyr i væsentlig grad at afhjælpe borgerens svigtende kommunikationsevne og normalisere den pågældendes daglige tilværelse.